

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Nysie

Wydział Nauk Medycznych

Opis modułu kształcenia

Nazwa modułu (przedmiotu)		Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece			Kod przedmiotu		D.-AiPwIO		
Kierunek studiów		Pielęgniarstwo							
Profil kształcenia		praktyczny							
Poziom studiów		Pierwszego stopnia							
Specjalność									
Forma studiów		stacjonarny							
Semestr studiów		V							
Tryb zaliczenia przedmiotu		Zaliczenie		Liczba punktów ECTS					Sposób ustalania oceny z przedmiotu
Formy zajęć i inne	Liczba godzin zajęć w semestrze		Całkowita	3	Zajęcia kontaktowe	2,75	Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym	1,5	
	Całkowita	Zajęcia kontaktowe	Sposoby weryfikacji efektów uczenia się w ramach form zajęć					Waga w %	
Wykład		30	30	Zaliczenie -sprawdzian pisemny - test wielokrotnej odpowiedzi (<i>Multiple Response Questions</i> , MRQ)					30%
Seminarium		10	10	Zaliczenie-sprawdzian ustny					20%
Zajęcia praktyczne		20	20	Zaliczenie-sprawdzian praktyczny					30%
Praktyka zawodowa		20	20	Zaliczenie-sprawdzian praktyczny					10%
Praca własna studenta		10	-	Zaliczenie- praca pisemna - projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (<i>case study</i>) wraz z przeglądem piśmiennictwa					10%
Razem:		90	80					Razem	100%
Kategoria efektów	Lp.	Efekty uczenia się dla modułu (przedmiotu)						Efekty kierunkowe	Formy zajęć
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:									
Wiedza	1.	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecenia oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;						D.W3	wykład, seminarium
	2.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w ich trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;						D.W4	wykład, seminarium
	3.	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;						D.W5	wykład, seminarium
	4.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;						D.W6	wykład, seminarium
	5.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową); zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową;						D.W7 B.W3.	wykład, seminarium, praca własna studenta
	6.	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;						D.W8	wykład, seminarium, praca własna studenta
	7.	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;						D.W9	wykład, seminarium, praca własna studenta
	8.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;						D.W10	wykład, seminarium, praca

				własna studenta
9.	zasady żywienia pacjentów z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed-i pooperacyjnych według obowiązujących wytycznych, zaleceń i protokołów (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS);	D.W11		wykład, seminarium,
10.	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych;	D.W12		wykład, seminarium
11.	zasady opieki nad pacjentami z przetokami odżywczymi, w szczególności przezskórną endoskopową gastrostomią (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy, PEG), gastostomią, mikrojejunostomią, przetokami wydalniczymi (kolostomią, ileostomią, urostomią) oraz przetokami powstałymi w wyniku powikłań;	D.W13		wykład, seminarium
12.	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;	D.W14.		wykład, seminarium
13.	metody i skale oceny bólu ostrego i oceny poziomu sedacji;	D.W17		wykład, seminarium, praca własna studenta
14.	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;	D.W27		wykład, seminarium, praca własna studenta
15.	metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu;	D.W38		wykład, seminarium
16.	patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, zaburzenia układu nerwowego, wstrząs, sepsa);	D.W39		wykład, seminarium, praca własna studenta
17.	działania prewencyjne zaburzeń snu u chorego, w tym w intensywnej opiece, oraz stany deliryczne, ich przyczyny i następstwa;	D.W40		wykład, seminarium, praca własna studenta
18.	zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie zagrożenia życia;	D.W41		wykład, seminarium, praca własna studenta
19.	proces umierania, objawy zbliżającej się śmierci i zasady opieki w ostatnich godzinach życia pacjentów z chorobami niepoddającymi się leczeniu;	D.W42		wykład, seminarium

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

Umiejętności	1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz ochrony danych osobowych; planować opiekę nad pacjentem i jego rodziną z wykorzystaniem klasyfikacji praktyki pielęgniarskiej (ICNP, NANDA), oceny wydolności opiekuńczo-pielęgnacyjnej oraz ekomapy środowiska; stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem; gromadzić dane o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych; prowadzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej, oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa; stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF) oraz procedur medycznych;	D.U1 C.U76 C.U51 C.U1 C.U69 C.U40 B.U17	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa, praca własna studenta
	2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych; monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia; dokonywać wstępnej, bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta (stan, problemy, potrzeby) i ewaluacji podejmowanych interwencji pielęgniarskich;	D.U2 C.U4 C.U5.	

3.	<p>dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;</p> <p>wykonywać u pacjenta w różnym wieku pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej, talii, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index, BMI), wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: stosunek obwodu talii do obwodu bioder (Waist Hip Ratio, WHR), stosunek obwodu talii do wzrostu (Waist to Height Ratio, WHtR), grubości fałdów skórno-tłuszczowych, obwodów brzucha i kończyn) oraz interpretować ich wyniki;</p>	D.U3 C.U10	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	
4.	<p>przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;</p> <p>wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, narządów zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych pacjenta (badanie i samobadanie), jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;</p> <p>przeprowadzać kompleksowe badanie fizykalne pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej, zastosować ocenę kompleksową stanu zdrowia pacjenta według schematu cztery A (Analgesia – znieczulenie, Activity of daily living– aktywność życia, Adverse effects – działania niepożądane, Aberrant behaviors – działania niepożądane związane z lekami), stosować system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej PES oraz oceniać kompletność zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej pacjenta według schematu SOAP (Subjective – dane subiektywne, Objective – dane obiektywne, Assessment – ocena, Plan/Protocol – plan działania);</p>	D.U4 C.U67 C.U68	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa, praca własna studenta	
5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	D.U5	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	
6.	<p>asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii;</p> <p>pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;</p> <p>wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;</p>	D.U6 C.U11 C.U12	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	
7.	<p>przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;</p> <p>posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;</p> <p>obliczać dawki leków zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego;</p> <p>przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami farmakoterapii i standardami opieki pielęgniarskiej;</p> <p>obliczyć dawkę leku, samodzielnie podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza, oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie, a także uczestniczyć w zabiegu podaży toksyny botulinowej przez lekarza w procedurach medycznych w leczeniu spastyczności;</p> <p>wystawiać recepty na leki, w tym recepturowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne w ramach kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;</p> <p>uczestniczyć w przetaczaniu krwi i jej składników oraz preparatów krwiozastępczych.</p>	D.U7 A.U13 A.U15 C.U14 C.U15 C.U16 C.U17	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	

8.	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;	D.U9	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	
9.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować jego położenie i drożność, usuwać go oraz wymienić PEG (niskoprofilową gastrostomię balonową); dobrać i stosować dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik do żołądka lub przetokę odżywczą); wystawiać zlecenia na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;	D.U10 C.U34 C.U23 C.U35	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	
10.	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; wykonywać zabiegi higieniczne u dziecka i dorosłego, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze; stosować zasady zapobiegania zakażeniom odcewnikowym krwi, szpitalnemu zapaleniu płuc, zakażeniom układu moczowego, zakażeniom układu pokarmowego o etiologii Clostridioides difficile, zakażeniom miejsca operowanego, zakażeniom ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowemu; zaplanować i wykonać podstawowe działania z zakresu diagnostyki mikrobiologicznej oraz zinterpretować uzyskane wyniki; oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne; wykonywać procedurę higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, zakładać i zdejmować rękawice medyczne jednorazowego użycia, zakładać odzież operacyjną, stosować zasady aseptyki i antyseptyki, postępować z odpadami medycznymi oraz stosować środki ochrony indywidualnej i procedurę poekspozycyjną; przygotować narzędzia i sprzęt medyczny do realizacji procedur oraz skontrolować skuteczność sterylizacji; stosować zabiegi przeciwwzpalne;	D.U11 C.U29 C.U73 A.U11 C.U30 C.U7 C.U8 C.U13	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	
11.	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej; przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik, metod i sprzętu, z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa pacjenta i swojego; wystawiać zlecenia na wyroby medyczne w ramach kontynuacji zlecenia lekarskiego; wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia bierne i czynne;	D.U13 C.U24 C.U25 C.U28.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	
12.	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	D.U14	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	
13.	prowadzić rozmowę terapeutyczną;	D.U15	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	
14.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie; wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w praktyce pielęgniarstwa; posługiwać się językiem migowym i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem niedosłyszącym i niesłyszącym;	D.U16 B.U6. C.U77	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	
15.	komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta; korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu oraz planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy; identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej;	D.U17 B.U20 B.U21	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	

	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów przedstawianych przez członków zespołu;	B.U22	
	stosować zasady prawidłowej i efektywnej komunikacji z członkami zespołu interprofesjonalnego;	B.U23	
16.	organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych;	D.U18	
	stosować zasady zapobiegania zakażeniom związanym z opieką zdrowotną i zwalczania ich;	C.U72.	
	stosować środki ochrony indywidualnej niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa swojego, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną oraz wdrażać odpowiedni rodzaj izolacji pacjentów	C.U74.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
17.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych;	D.U19	
	podać pacjentowi doraźnie tlen z wykorzystaniem różnych metod oraz uczestniczyć w tlenoterapii z wykorzystaniem dostępu do centralnej instalacji gazów medycznych, butli z tlenem lub koncentratora tlenu;	C.U27	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
18.	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu;	D.U20	
	wykonywać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawać zaburzenia zagrażające zdrowiu i życiu;	C.U70	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
19.	obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny;	D.U21	
	wykonać pomiar glikemii i ciał ketonowych we krwi z użyciem glukometru, pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiar cholesterolu we krwi oraz wykonać inne testy paskowe	C.U6.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
20.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;	D.U22	
	stosować zasady ochrony radiologicznej.	A.U16	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
21.	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	D.U23	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
22.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne;	D.U24	
	założyć opatrunek na ranę, zmienić go lub zdjąć;	C.U38	
	usunąć szwy z rany;	C.U39	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	dobierać rodzaj i technikę zakładania bandażu i innych materiałów opatrunkowych oraz je stosować;	C.U36	
23.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; oraz wskazać możliwości ich wykorzystania w praktyce zawodowej pielęgniarstwa	D.U25	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
24.	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową;	D.U26	
	pielęgnować przetoki jelitowe i moczowe, w tym stosować zasady i techniki zakładania oraz wymiany worka stomijnego i środki do pielęgnacji przetok;	C.U32	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
25.	przekazać pacjenta, zgodnie z procedurami, na blok operacyjny na badania inwazyjne lub przyjąć pacjenta z bloku operacyjnego po badaniach inwazyjnych, przekazać pacjenta z oddziału do innego oddziału, pracowni, podmiotu leczniczego oraz przekazać informacje o pacjencie zgodnie z zasadami protokołu SBAR (Situation – sytuacja, Background – tło, Assessment – ocena, Recommendation – rekomendacja);	D.U27	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
26.	stosować algorytmy postępowania resuscytacyjnego BLS i ALS zgodnie z wytycznymi PRC i ERC;	D.U31	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
27.	stosować procedury postępowania pielęgniarstwa w stanach zagrożenia zdrowia i życia;	D.U36	
	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia;	C.U41	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;	C.U43	

		wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany; wykonywać zabiegi doodbytnicze; zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę, usuwać cewnik i prowokować mikcję; prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;	C.U21 C.U31 C.U33 C.U9	
	28.	pielęgnować pacjenta z rurką intubacyjną lub tracheostomią oraz wentylowanego mechanicznie;	D.U38	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	29.	wykonywać toaletę drzewa oskrzelowego systemem otwartym lub zamkniętym u pacjenta w określonych stanach klinicznych; prowadzić gimnastykę oddechową oraz wykonywać drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych;	D.U39 C.U26	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	30.	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy; zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, w tym żyły szyjnej zewnętrznej, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego;	D.U40 C.U22.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	31.	rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego; stosować techniki radzenia sobie w sytuacjach trudnych w pracy zawodowej pielęgniarki takich jak ciężka choroba pacjenta, śmierć, błąd medyczny, przemoc fizyczna i psychiczna;	D.U41 B.U9.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	32.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	D.U42	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	33.	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych; korzystać z piśmiennictwa medycznego w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim – z piśmiennictwa medycznego w innym języku obcym;	D.U46 B.U24.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa, praca własna studenta
	34.	rozpoznawać potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów w zakresie odrębności kulturowych i religijnych oraz podejmować interwencje zgodne z zasadami etyki zawodowej pielęgniarki; rozwiązywać dylematy etyczne i moralne występujące w praktyce zawodowej pielęgniarki;	B.U19 B.U18.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:				
Kompetencje społeczne	1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	KS.1	wykład, seminarium, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	KS.2	wykład, seminarium, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	KS.3	wykład, seminarium, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	KS.4	wykład, seminarium, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	KS.5	wykład, seminarium, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa

	6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	KS.6	wykład, seminarium, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	KS.7	wykład, seminarium, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Wykład	Wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych, wykład problemowy.
Tematyka zajęć	
<p>Aspekty pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki. Organizacja opieki pielęgniarstwa w intensywnej terapii</p> <p>Standardy i procedury pielęgniarstwa w OIT. Reakcje pacjenta na hospitalizację w OIT</p> <p>Komunikacja z pacjentem nieprzytomnym.</p> <p>Monitorowanie stanu zdrowia chorego na oddziale anestezjologii i intensywnej terapii. Rodzaje badań diagnostycznych w intensywnej terapii — zlecenie i interpretacja</p> <p>Przygotowanie pacjenta do badań w stanie zagrożenia życia</p> <p>Farmakoterapia w intensywnej terapii — zasady podawania leków i monitorowania skuteczności prowadzonej terapii.</p> <p>Charakterystyka leków stosowanych w anestezjologii i intensywnej opiece</p> <p>Przedoperacyjna ocena anestezjologiczna i przygotowanie do znieczulenia. Bezpieczeństwo pacjenta w okresie okołoperacyjnym.</p> <p>Znieczulenie ogólne — przygotowanie do znieczulenia opieka w trakcie i po operacji i znieczuleniu.</p> <p>Znieczulenie przewodowe miejscowe i regionalne przygotowanie pacjenta opieka w trakcie i po znieczuleniu.</p> <p>Znieczulenie w kardiologii — specyfika prowadzenia znieczulenia.</p> <p>Znieczulenie w pediatrii — specyfika prowadzenia znieczulenia.</p> <p>Znieczulenie w traumatologii i znieczulenie w neurochirurgii- specyfika prowadzenia znieczulenia.</p> <p>Znieczulenie w położnictwie i ginekologii — specyfika znieczulenia.</p> <p>Znieczulenie w okulistyce — specyfika prowadzenia znieczulenia.</p> <p>Znieczulenie w laryngologii — specyfika znieczulenia.</p> <p>Nagłe zatrzymanie krążenia- przyczyny, objawy, postępowanie reanimacyjne. Rola pielęgniarki w postępowaniu reanimacyjno-resuscytacyjnym w oddziale anestezjologii i intensywnej terapii.</p> <p>Stany zagrożenia życia- przyczyny, objawy. Ostra niewydolność oddechowa przyczyny, postępowanie, tlenoterapia, badania diagnostyczne. Tlenoterapia- rodzaje i techniki, monitorowanie skuteczności prowadzonej tlenoterapii. Rola pielęgniarki w prowadzeniu określonego rodzaju tlenoterapii.</p> <p>Opieka pielęgniarstwa w ostrej niewydolności oddechowej Pielęgnacja pacjenta wentylowanego mechanicznie. Profilaktyka powikłań technik inwazyjnych. Epidemiologia wentylacyjnego zapalenia płuc (VAP) w Polsce. Metody i skuteczność profilaktyki VAP.</p> <p>Opieka pielęgniarstwa w stanie zagrożenia życia spowodowanym ostrą niewydolnością krążenia. Rola pielęgniarki w ocenie profilu hemodynamicznego. Pielęgnacja linii naczyniowych: żylna, tętnicza, doraźne wkłucie dializacyjne. Profilaktyka zakażeń w obrębie wkłuć naczyniowych.</p> <p>Wstrząs — rodzaje wstrząsu, przyczyny, mechanizmy i konsekwencje.</p> <p>Pielęgnowanie pacjenta w stanie wstrząsu septycznego.</p> <p>Profilaktyka zakażeń w oddziale intensywnej terapii. Zakażenia Clostridium difficile — zasady izolacji i dekontaminacji.</p>	

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Seminarium	Metoda problemowa- studium przypadku, dyskusja problemowa, rozumowanie kliniczne - mapa myśli.
Tematyka zajęć	
<p>Proces pielęgnowania w anestezjologii i intensywnej opiece/terapii — od diagnozy do ewaluacji.</p> <p>Procedury diagnostyczne, terapeutyczne, profilaktyczne i opiekuńczo-pielęgnacyjne w anestezjologii i intensywnej terapii— rola pielęgniarki.</p> <p>Kompleksowe badanie fizykalne pacjenta w intensywnej terapii. Schematy SOAP i PES — zastosowanie w praktyce pielęgniarstwa. Skale i narzędzia oceny stanu pacjenta — zasady wyboru i interpretacji wyników.</p> <p>Farmakoterapia w anestezjologii i intensywnej terapii — standardy, bezpieczeństwo, interakcje, reakcje niepożądane leków, monitorowanie skuteczności farmakoterapii.</p> <p>Zasady zwalczania bólu — farmakologia, techniki alternatywne. Zasady pielęgnacji dostępu naczyniowego — obwodowego, centralnego dotętniczego, doraźnego dializacyjnego dostępu naczyniowego . Profilaktyka i rozpoznawanie powikłań w obrębie wkłuć naczyniowych.</p> <p>Podstawowe algorytmy resuscytacyjne BLS i ALS — wytyczne ERC 2021. Schematy postępowania w nagłym zatrzymaniu krążenia u dorosłych , zasady komunikacji w zespole resuscytacyjnym. Psychologiczne aspekty pracy pielęgniarki w sytuacjach krytycznych.</p> <p>Techniki radzenia sobie ze stresem, praca zespołowa, rola lidera w symulacji klinicznej.</p> <p>Rozpoznawanie i natychmiastowe działania w stanach nagłych: sepsa, wstrząs, anafilaksja. Przegląd objawów, kryteriów rozpoznania, sekwencji działań ratunkowych, rola pielęgniarki w zespole terapeutycznym.</p> <p>Komunikacja i praca zespołowa w OIT — standardy i algorytmy przekazywania informacji. Procedury przekazywania informacji (SBAR), przygotowanie pacjenta i sprzętu, bezpieczeństwo zespołu.</p> <p>Bezpieczeństwo tlenoterapii i wentylacji mechanicznej — rola pielęgniarki. Rodzaje tlenoterapii, techniki intubacji, tracheostomia, monitorowanie parametrów w czasie prowadzenia tlenoterapii, ocena skuteczności terapeutycznej prowadzonej tlenoterapii. Analiza powikłań sztucznej mechanicznej wentylacji i metody zapobiegania. Zabiegi pielęgnacyjne w profilaktyce wentylacyjnego zapalenia płuc. Pielęgnacja tracheostomii.</p> <p>Przygotowanie pacjenta do znieczulenia ogólnego — rola pielęgniarki anestezjologicznej Zasady przygotowania fizycznego i psychicznego, dokumentacja, przygotowanie stanowiska, współpraca z anestezjologiem.</p> <p>Powikłania podczas indukcji i wybudzania —postępowanie zespołu, zadania pielęgniarki.</p>	

Forma zajęć		Metody dydaktyczne
Zajęcia praktyczne	Symulacja medyczna – 15 godz. WW	Metoda problemowa -symulacja medyczna, ćwiczenia praktyczne.
	Zajęcia w warunkach naturalnych – 5 godz.	Metoda sytuacyjna
Tematyka zajęć		
<p>Organizacja i topografia oddziału anestezjologii i intensywnej terapii. Organizacja i specyfika pracy w oddziale anestezjologii i intensywnej terapii. Przyjęcie pacjenta na blok operacyjny. Zasady przygotowania pacjenta do znieczulenia ogólnego i pielęgnacja po znieczuleniu. Monitorowanie stanu pacjenta w trakcie zabiegu operacyjnego w znieczuleniu ogólnym. Dokumentacja pacjenta.</p> <p>Organizacja i specyfika pracy w oddziale intensywnej terapii. Przyjęcie pacjenta w stanie zagrożenia życia do oddziału anestezjologii i intensywnej terapii. Dokumentacja medyczna i elektroniczna w intensywnej terapii — zasady prowadzenia i bezpieczeństwo danych. Odrębności w prowadzeniu opieki pielęgniarskiej w oddziale anestezjologii i intensywnej terapii. Intensywny nadzór w stanach zagrożenia życia. Monitorowanie stanu zdrowia pacjenta: pomiar parametrów życiowych, interpretacja wyników i planowanie interwencji. Rozpoznawanie stanów zagrożenia życia. Metody diagnostyczne stosowane w OIT. Zestaw do reanimacji. Zestaw przeciwwstrząsowy. Zasady asystowania przy intubacji. Zasady prowadzenia defibrylacji i kardiowersji. Zasady prowadzenia intensywnej pielęgnacji.</p> <p>ZP- SYMULACJA MEDYCZNA</p> <p>Przygotowanie pacjenta do planowego znieczulenia ogólnego przed zabiegiem operacyjnym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocena dokumentacji medycznej, kontrola zgód; – przeprowadzenie badania fizykalnego, – sprawdzenie sprzętu i leków; – edukacja pacjenta — wyjaśnienie procedury; – współpraca i komunikowanie się z zespołem anestezjologicznym. <p>Reakcja pielęgniarki na powikłania w trakcie indukcji znieczulenia ogólnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – symulacja trudnej intubacji — asystowanie przy wprowadzaniu rurki intubacyjnej; – monitorowanie parametrów życiowych — rozpoznanie sygnałów alarmowych; – współpraca z zespołem — podejmowanie decyzji, wdrożenie procedury ratunkowej w zespole anestezjologicznym; – komunikowanie się w zespole w sytuacji kryzysowej. <p>Resuscytacja krążeniowo-oddechowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zastosowanie schematu BLS i ALS u dorosłego pacjenta; – prowadzenie zespołu ratunkowego według aktualnych wytycznych ERC; – komunikacja w zespole terapeutycznym; – rola lidera , kierowanie zespołem, podejmowanie decyzji. <p>Zatrzymanie krążenia w mechanizmie migotania komór u pacjenta w oddziale intensywnej terapii:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznanie zatrzymania krążenia; – podejmowanie decyzji przez lidera i przekazywanie zadań do wykonania; – prowadzenie RKO; – przygotowanie defibrylatora; – przeprowadzenie defibrylacji; – ocena skuteczności RKO – komunikacja w zespole terapeutycznym w sytuacji krytycznej; – prowadzenie dokumentacji. <p>Tlenoterapia i intubacja — postępowanie z pacjentem w ciężkiej niewydolności oddechowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postawienie diagnozy pielęgniarskiej i wdrożenie interwencji pielęgniarskich w przypadku rozpoznania ONO; – podejmowanie decyzji przez lidera; przekazanie zadań do wykonania; – zastosowanie protokołu SBAR; – przygotowanie sprzętu: zestaw do intubacji, respirator; – asystowanie przy intubacji; – ocena parametrów życiowych; – pobranie krwi tętniczej do badania gazometrycznego z dostępu naczyniowego- tętnica; – ocena parametrów gazometrycznych; – komunikacja w zespole terapeutycznym. 		

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Praktyka zawodowa	Metoda sytuacyjna, ćwiczenia praktyczne

Tematyka zajęć
<p>Organizacja i topografia oddziału anestezjologii i intensywnej terapii. Organizacja i specyfika pracy w oddziale anestezjologii i intensywnej terapii. Przyjęcie pacjenta na blok operacyjny. Zasady przygotowania pacjenta do znieczulenia ogólnego i pielęgnacja po znieczuleniu. Monitorowanie stanu pacjenta w trakcie zabiegu operacyjnego w znieczuleniu ogólnym. Dokumentacja pacjenta.. Prowadzenie dokumentacji medycznej z uwzględnieniem zapisu procedur pielęgniarstwa;</p> <p>Organizacja stanowiska, współpraca z anestezjologiem. Współudział w procedurach indukcji i wybudzania. Obsługa aparatury stosowanej w anestezjologii: podstawowa obsługa aparatu do znieczuleń, podstawowa obsługa respiratora, obsługa aparatury monitorującej parametry życiowe. Intubacja, zestaw do intubacji i asystowanie podczas intubacji. Monitorowanie parametrów życiowych i ocena stanu zdrowia pacjenta na oddziale anestezjologii i intensywnej opieki medycznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocena wydolności układu krążenia(pomiar i wartości ciśnienia tętniczego, pomiar ciśnienia tętniczego metodą krwawą, pomiar tętna i określenie cech tętna, pomiar rzutu, pomiar ośrodkowego ciśnienia żylnego i innych parametrów hemodynamicznych, ocena zapisu EKG i rozpoznawanie zaburzeń rytmu serca); – pomiar temperatury ciała (obwodowej i centralnej) dostępnymi technikami, – ocena wydolności oddechowej (częstości, głębokości i charakteru oddechu, interpretacja wyników gazometrii), pomiar i interpretacja saturacji i kapnometrii; – ocena wydolności układu nerwowego(stan świadomości chorego, odruchy, ocena reakcji źrenic, patologiczne objawy neurologiczne), – ocena zabarwienia, ciepłoty, wilgotności, napięcia i zmian patologicznych na skórze pacjenta, – ocena wydolności układu moczowego (prowadzenie kontroli diurezy, prowadzenie bilansu płynów), – ocena bólu i zastosowanie odpowiednich skali; – ocena umiejscowienie i trwałość umocowania cewników, rurek i drenów. <p>Resuscytacja krążeniowo-oddechowa (udrożnienie dróg oddechowych, prowadzenie oddechu zastępczego, wentylowanie workiem samorozprężalnym, wykonywanie pośredniego masaż serca, przygotowanie zestaw do reanimacji przyrządowej ,asystowanie/ wykonanie defibrylacji). Podawanie leków różnymi drogami oraz przetaczanie płynów w ramach planu leczenia i postępowania resuscytacyjnego. Leki stosowane w znieczuleniu. Obliczanie dawek, zasady farmakoterapii, postępowanie przeciwwstrząsowe. Rozpoznawanie powikłań farmakoterapii. Opieka pielęgniarska nad pacjentem po zabiegu operacyjnym na sali wybudzeń. Profilaktyka wczesnych powikłań pooperacyjnych. Ocena i leczenie bólu.</p>

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Praca własna studenta	Metoda projektu, praca z tekstem: projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (<i>case study</i>), analiza dowodów naukowych w artykułach naukowych i analiza wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej w anestezjologii i intensywnej terapii w oparciu o przegląd piśmiennictwa.
Tematyka zajęć	
<p>Temat 1 Przygotowanie i opieka pielęgniarska nad pacjentem kwalifikowanym do znieczulenia ogólnego — studium przypadku z przeglądem literatury Zakres: przedstawienie przypadku (np. pilny zabieg chirurgiczny, planowe znieczulenie), opis roli pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do znieczulenia (badanie fizykalne, przygotowanie aparatury, przygotowanie leków, edukacja pacjenta, dokumentacja), plan opieki wraz z opisem podejmowanych interwencji pielęgniarskich i porównanie z aktualnymi standardami opieki anestezjologicznej.</p> <p>Temat 2 Dokonanie przeglądu wytycznych Europejskiej Rady Resuscytacji dotyczących postępowania z zatrzymaniu krążenia w sytuacjach *szczególnych: hipoksja, uraz, anafilaksja, sepsa, hipo-/hiperkaliemia i inne zaburzenia elektrolitowe, hipotermia, hipertermia i hipertermia złośliwa, zator tętnicy płucnej lub naczyń wieńcowych, tamponada worka osierdziowego, odma płuca, zatrucia); *szczególne warunki otoczenia czy okoliczności, w których może dojść do zatrzymania krążenia (sala operacyjna, oddział kardiologii, pracownia hemodynamiki, oddział dializ, gabinet stomatologiczny, środki transportu publicznego (lotniczego, wodnego), uprawianie sportu, tonięcie, zdarzenia masowe) oraz *zatrzymanie krążenia u szczególnych pacjentów (chorych na astmę lub POChP, chorych na choroby neurologiczne, otyłych, kobiet w ciąży)-wytyczne 2021r. Dokonanie analizy wytycznych dla wybranej sytuacji szczególnej.</p>	

Literatura podstawowa:

1.	Dyk D., Gutysz-Wojnicka A.: Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki. Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2018.
2.	Mayzner-Zawadzka E. Anestezjologia kliniczna z elementami intensywnej terapii i leczenia bólu Tom 1-2, Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2009, druk 2021.
3.	Knipfer E.,Kochs E., pod red. Kubler A. Pielęgniarstwo anestezjologiczne. Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2017.
4.	Andres J. red.: Wytyczne resuscytacji 2021(red.) wyd. Polska Rada Resuscytacji Kraków 2021

Literatura uzupełniająca

1.	Larsen R.: Anestezjologia. T1,2 Wyd.XI, Urban & Partner Wrocław 2020
2.	Baranowska A., Baranowska K., , Bielak A., pod red. Krajewska- Kułak E. Rolka H., Jankowiak B. Standardy anestezjologicznej opieki pielęgniarstwiej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2014.
3.	Jankowiak B., Kowalewska B., Krajewska-Kułak E., Rolka H.: Transplantologia i pielęgniarstwo transplantacyjne. PZWL, Warszawa, 2016
4.	Gazometria krwi tętniczej i równowaga kwasowo-zasadowa / Iain A. M. Hennessey, Alan G. Japp ; [tłumaczenie z języka angielskiego Adam Smereka, Jacek Smereka].- Wyd. 2 pol. / redakcja Jacek Smereka.- Wrocław : Edra Urban & Partner, cop. 2016.
5.	Monitorowanie czynności i dynamiki układu krążenia / Mariusz Piechota.- Lublin : Wydawnictwo Makmed, 2016.
6.	Hampton J. EKG to proste. Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2020.
7.	Kózka M., Płaszewska-Żywko M. L. Procedury pielęgniarstwie (red.) PZWL Warszawa 2014